Πανεπιστήμιο Κύπρου
Κέντρο Οικονομικών Ερευνών

Ο Σύνθετος Προπορευόμενος Οικονομικός Δείκτης (ΣΠΟΔ) της Κύπρου

«ΣΠΟΔ Σεπτεμβρίου: Ήπια επιβράδυνση»

Τι είναι ο ΣΠΟΔ;
Ο Δείκτης ΣΠΟΔ έχει σχεδιαστεί ώστε να παρέχει έγκαιρα προειδοποιητικά σήματα για τα σημεία καμπής των οικονομικών κύκλων, δηλαδή, τα σημεία μεταστροφής της οικονομικής δραστηριότητας. Ο ΣΠΟΔ αποτελείται από αριθμό προπορευόμενων μεταβλητών οικονομικής δραστηριότητας των οποίων οι μεταβολές τείνουν να προηγούνται των μεταβολών στη συνολική οικονομική δραστηριότητα και οι οποίες αξιολογούνται σε τακτική βάση.

Από ποιες μεταβλητές αποτελείται ο ΣΠΟΔ της Κύπρου;
Οι μεταβλητές με χαρακτηριστικά προήγησης επιλέχθηκαν από μια μεγάλη κατηγορία εγχώριων και διεθνών προπορευόμενων δεικτών και είναι: η τιμή (€) του αργού πετρελαίου Brent, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (ΔΟΚ) στην Κύπρο και την ζώνη του ευρώ, τα συνολικά πωλητήρια έγγραφα ακινήτων, οι αφίξεις τουριστών στην Κύπρο, η αξία των συναλλαγών με κυπριακές πιστωτικές κάρτες, ο δείκτης όγκου λιανικών πωλήσεων, και ο δείκτης όγκου παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας – προσαρμοσμένος με βάση τη θερμοκρασία.

Ο Σύνθετος Προπορευόμενος Οικονομικός Δείκτης (ΣΠΟΔ)[1] της Κύπρου, ο οποίος κατασκευάζεται και εκτιμάται από το Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, κατέγραψε ετήσια αύξηση 1,8% τον Σεπτέμβριο[2] του 2025. Η άνοδος αυτή ακολουθεί τις ετήσιες αυξήσεις κατά 2,1% τον Αύγουστο και 2,2% τον Ιούλιο του 2025, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα αναθεωρημένα στοιχεία.

Η ετήσια μεγέθυνση του ΣΠΟΔ επιβραδύνθηκε ελαφρώς τον Σεπτέμβριο, αντανακλώντας τις εξελίξεις τόσο σε εγχώριους όσο και σε διεθνείς προπορευόμενους δείκτες. Συγκεκριμένα, ο Δείκτης Οικονομικού Κλίματος (ΔΟΚ) στη ζώνη του ευρώ, ο –προσαρμοσμένος ως προς τη θερμοκρασία– όγκος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, καθώς και οι πωλήσεις ακινήτων συνέβαλαν στην επιβράδυνση της ανόδου του ΣΠΟΔ κατά τους τελευταίους μήνες. Αντίθετα, η θετική πορεία των άλλων προπορευόμενων δεικτών που συνθέτουν τον ΣΠΟΔ, όπως οι τουριστικές αφίξεις και το λιανικό εμπόριο, σε συνδυασμό με την πτώση της εβδομαδιαίας τιμής του αργού πετρελαίου Brent, αντιστάθμισαν εν μέρει τις αρνητικές πιέσεις και ενίσχυσαν τη συνολική μεγέθυνση του ΣΠΟΔ.

Συνοπτικά, η επιβράδυνση της ετήσιας μεγέθυνσης του ΣΠΟΔ τον Σεπτέμβριο υποδηλώνει ότι η αναπτυξιακή δυναμική της κυπριακής οικονομίας, η οποία παρά τη διατήρησή της σε θετική πορεία, παραμένει ευάλωτη στις γεωπολιτικές εξελίξεις και την επικρατούσα οικονομική αβεβαιότητα. Για περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε για την κατασκευή του ΣΠΟΔ, ανατρέξτε στην ιστοσελίδα του ΣΠΟΔ.

Σημειώσεις

1. Ο ΣΠΟΔ εκτιμήθηκε με βάση το οικονομετρικό μοντέλο των Aruoba, Diebold, και Scotti (2009) και τη σχετική μεθοδολογία προσαρμογής της πανδημίας Covid-19.
2. Ο εκτιμώμενος ΣΠΟΔ Σεπτεμβρίου βασίζεται σε διαθέσιμα εβδομαδιαία δεδομένα για την τιμή του αργού πετρελαίου Brent και την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας (προσαρμοσμένη ως προς τη θερμοκρασία), καθώς και σε διαθέσιμα μηνιαία στοιχεία του Δείκτη Οικονομικού Κλίματος (ΔΟΚ) στη ζώνη του ευρώ και στην Κύπρο. Στην εκτίμηση ενσωματώθηκαν επίσης προκαταρκτικά στοιχεία για τις αφίξεις τουριστών και τις λιανικές πωλήσεις, ενώ τα μη διαθέσιμα πρόσφατα στοιχεία για πωλητήρια έγγραφα ακινήτων και συναλλαγές με πιστωτικές κάρτες εκτιμώνται μέσω του οικονομετρικού μοντέλου (Kalman filter).

Γράφημα: Ο Σύνθετος Προπορευόμενος Οικονομικός Δείκτης (ΣΠΟΔ) της Κύπρου έναντι της Οικονομικής Δραστηριότητας

Υψηλότερο επίπεδο ΑΕΠ:	2008Q2	2010Q3	2019Q3
Χαμηλότερο επίπεδο ΑΕΠ:	2009Q2	2013Q2	2020Q2

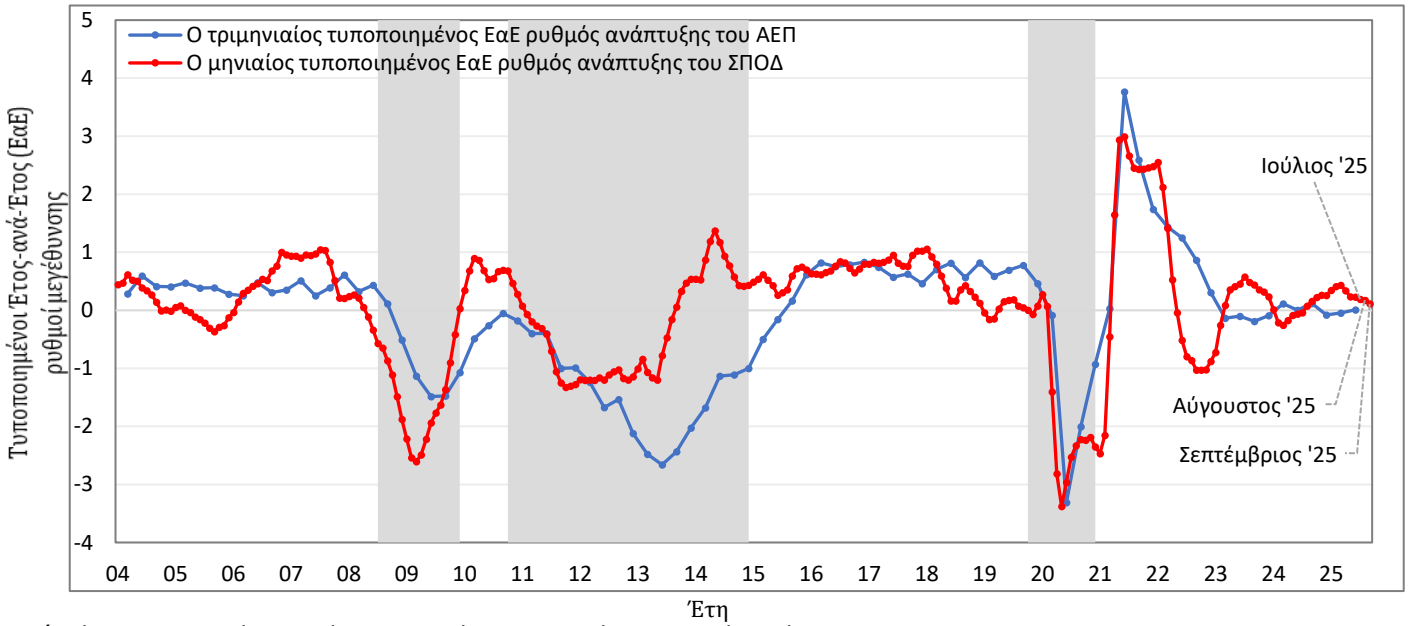

***Πηγή**: Κέντρο Οικονομικών Ερευνών (ΚΟΕ) - Τμήμα Οικονομικών, Πανεπιστήμιο Κύπρου.*
Σημειώνεται ότι για σκοπούς σύγκρισης, ο Έτος-ανά-Έτος (ΕαΕ) τριμηνιαίος ρυθμός μεγέθυνσης του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (ΑΕΠ) έναντι του ΕαΕ μηνιαίου ρυθμού μεγέθυνσης του ΣΠΟΔ παρουσιάζονται σε τυποποιημένη μορφή στο γράφημα. Οι σκιασμένες περιοχές αντιπροσωπεύουν περιόδους υφιστάμενων υφέσεων σύμφωνα με τη μεθοδολογία του CERP Euro Area Business Cycle Dating Committee σε συνδυασμό με τον συνήθη ορισμό υφέσεων δύο τουλάχιστον συνεχόμενων τριμήνων αρνητικού ΕαΕ ρυθμού μεγέθυνσης του ΑΕΠ.

***Ερευνητική Ομάδα**: Έλενα Ανδρέου (email: elena.andreou@ucy.ac.cy), Γιώργος Συρίχας (email: syrichas.george@ucy.ac.cy), και Μάγδα Τοφινή (email: tofini.magdalini@ucy.ac.cy).*